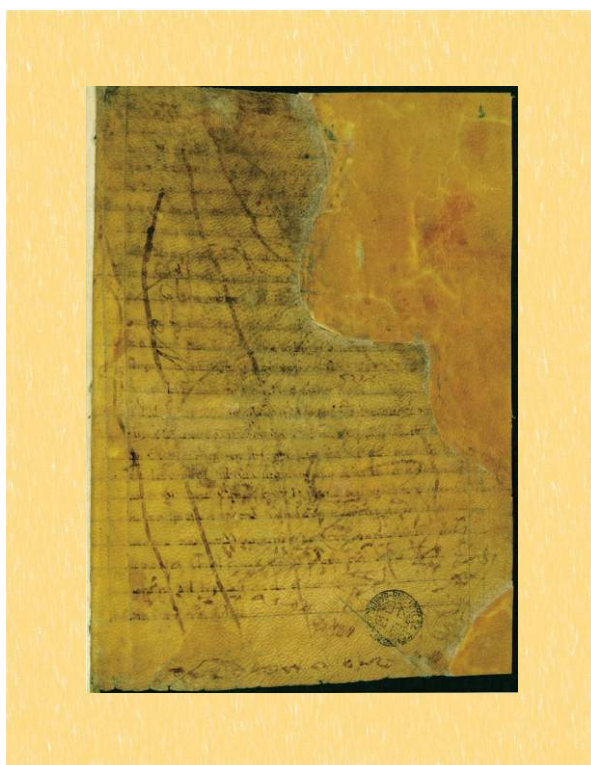

Amb el suport de,

Reagrupament

HOMILIES D'ORGANYÀ

Les Homilies d'Organyà

La nostra llengua, una llengua romànica d'abast mitjà viu moments difícils. És una llengua sense estat en un context de globalització unificadora que tendeix a minimitzar les llengües amb relativament pocs parlants en benefici de llengües de gran abast, llengües universals.

La Sentència del Tribunal Constitucional contra l'Estatut de Catalunya suposa una afectació general de la matèria lingüística estatutària que pot produir, i de fet ja l'ha produït i malauradament continuarà produint, un impacte negatiu per a la normalització del català en tots els àmbits de la vida pública i, molt especialment, en un àmbit tan sensible com és l'ensenyament.

La societat catalana és ben conscient que la continuïtat del nostre model d'escola catalana, amb el català com a llengua vehicular dels aprenentatges, és un element essencial per garantir la preparació de l'alumnat d'acord amb els paràmetres d'arrelament al país, de cohesió social, de qualitat i d'equitat que totes les societats modernes han de promoure per assegurar-se el seu futur nacional i la seva capacitat d'incidir, amb singularitat, en el context europeu i universal.

Portada de Santa Maria

Com a resposta global als atacs constants contra la llengua, l'Associació Amics de les Homilies d'Organyà, i Reagrupament Independentista, proposen una resposta, també global, de tota la ciutadania. Reagrupament i els Amics de les Homilies, reclamen el compromís de tots els catalans i catalanes, dels partits polítics i de les associacions culturals i cíviques en la defensa de la nostra llengua i, com a símbol, Reivindica i es compromet a difondre el primer gran document en prosa de la llengua catalana, "Les Homilies d'Organyà".

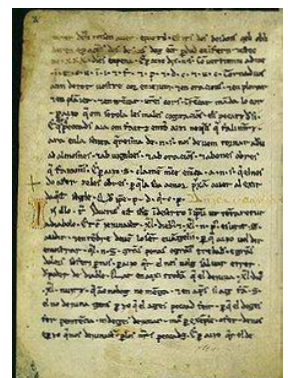
Accions que es desenvoluparan,

Donar suport i promoure conferències, taules rodones i actes que contribueixin a conèixer les Homilies i el seu context social i històric.

Reagrupament impulsa aquesta iniciativa però no en vol el monopoli. La llengua és un patrimoni col·lectiu. Per això donarem suport i celebrarem totes les iniciatives que sorgeixin de la societat civil, associacions, universitat i que tinguin com a objectiu donar a conèixer les Homilies i el seu context social i històric.

Un espai a casa nostra per a les Homilies

Reivindicar que la nostra llengua tingui, en el territori que li és propi, el lloc que li correspon, car és una tasca col·lectiva. Per això, que presentem mocions a tots els ajuntaments de Catalunya demanant que donin el nom d'Homilies d'Organyà a un espai de cada poble o ciutat catalana. El moment de donar el nom "Homilies d'Organyà" a un institut, biblioteca, carrer o plaça serà un bon moment per conscienciar els parlants de la nostra llengua de la importància d'usar-la sempre i arreu i advertir-los que cal reivindicar el passat per projectar-nos cap al futur.

Fragment del manuscrit de les Homilies d'Organyà.

Ruta de la Llengua Catalana

La nostra llengua, llengua romànica perquè prové del llatí, és el resultat de l'evolució de la comunitat que la parla, dels parlants que han creat i recreat aquesta llengua a través dels segles.

Així com tenim diverses Rutes Literàries que ens apropen als nostres creadors, no tenim cap ruta de la llengua catalana. Ens proposem, en aquest marc d'actuació que us presentem, iniciar la Ruta de la Llengua Catalana, que té com a objectiu reforçar el nostre compromís amb el català i establir

lligams i complicitats entre diversos indrets on es parla la mateixa llengua. Hem triat, com a simbòlics, els següents indrets que constituïrien la Ruta de la Llengua:

ORGANYÀ - Les Homilies. **Els orígens (1204).**

PALMA - Ramon Llull (Palma 1232-1315) **La consciència lingüística.**

L'ALGUER - Ocupació de l'Alguer, 1354. **L'expansió.**

BENIARJÓ - GANDIA - **L'interés per la llengua.** Ausiàs March (1397-1459) Joanot Martorell (aprox. 1413 - València, 1468).

FOLGUEROLES - Verdaguer (1845-1902) **Cristal·lització de la Renaixença.**

PRADA DE CONFLENT - Pompeu Fabra (1868-1948) La normativització. **La normativització. El català, llengua de cultura moderna.**

MONTSERRAT. **La resistència.**

ANDORRA - **El català, llengua pròpia, nacional i oficial d'Andorra.**

A cada un d'aquests indrets es proposen una sèrie d'actes que culminaran amb la plantada d'un monòlit representatiu.

La Ruta de la Llengua Catalana és un projecte que estem definint amb representants culturals i polítics dels diferents indrets i que anirem concretant properament.

Museu de les Homilies d'Organyà

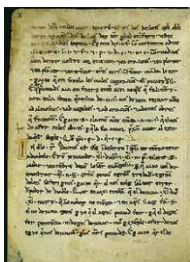

Ruta de la llengua

Països de llengua catalana i Principat d'Andorra

Ruta de la Llengua Catalana

Organyà

Els origins. Les Homilies (1204?)

Les Homilies d'Organyà són uns dels documents literaris més antics escrits en llengua catalana que daten del segle XII i principis del XIII i es tracta d'un fragment de sermonari destinat a la predicació de l'evangeli, considerat el més vell de tots els escrits en qualsevol de les llengües peninsulars. Van ser descoberts a la rectoria d'Organyà el 1904.

PALMA

La consciència lingüística

Ramon Llull (Palma, 1232/1233 - 1315/1316), va ser un rellevant escriptor, filòsof, místic, teòleg, professor i missioner mallorquí del segle XIII.

L'Alguer

L'expansió. (Ocupació de l'Alguer, 1354)

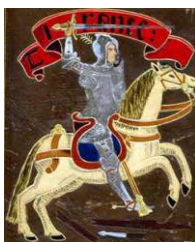
Un rocó d'encant català... Tot comença al 1354 quan l'Alguer passa a sota del domini de la Corona Aragonesa. Amb l'expulsió de tots els habitants originaris, la ciutat és estada populada de colons catalans, mallorquins i valencians.

Ausiàs March, (Beniarjó, Safor, 1397 - València, 3 de març del 1459)[1] va ser un poeta i cavaller valencià medieval. Originari d'una família de la petita noblesa amb aficions poètiques. Va ser un dels poetes més importants del Segle d'Or valencià i, probablement, el més gran poeta valencià.

Beniarjó / Gandia

L'interès per la llengua

Joanot Martorell (Gandia, aprox 1413 - València, 1468) fou un escriptor medieval valencià en llengua catalana, conegut per haver escrit el Tirant lo Blanc, la seva obra més coneguda i considerada la primera novel·la moderna d'Europa.

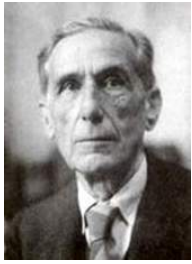

Folgueroles

Cristal·lització de la Renaixença.

Jacint Verdaguer i Santaló (1845-1902)

És un dels més grans poetes que han donat les lletres catalanes, i el màxim exponent de la Renaixença. El bisbe Josep Torras i Bages el va qualificar de Príncep dels poetes catalans. També es coneix en Jacint Verdaguer com a Mossèn Cinto Verdaguer, pel fet de ser sacerdot.

Prada de Conflent

La normalització. El català, llengua de cultura moderna.

Pompeu Fabra i Poch (Vila de Gràcia, 20 de febrer de 1868 - Prada de Conflent, 25 de desembre de 1948), fou l'establidor de la normativa moderna de la llengua catalana.

Montserrat

La resistència

Cada llengua és un museu vivent, un monument per a cada cultura, de la qual també és vehicle. És una pèrdua per a cadascú de nosaltres si una part d'aquesta diversitat desapareix.

*Daniel Nettle i Suzanne Romaine
Veus que s'apaguen. La mort de les llengües del món.*

Andorra

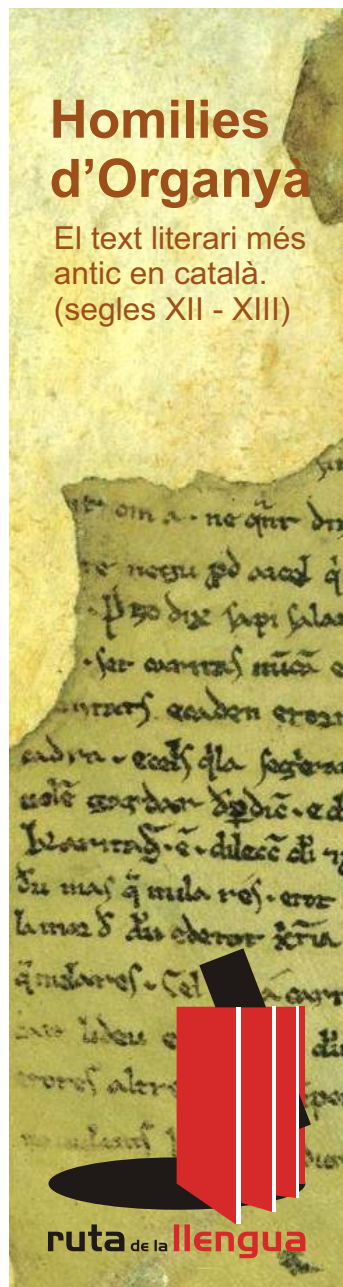
El català, llengua pròpia, nacional i oficial d'Andorra.

L'oficialitat del català en un estat independent li permet una certa presència en l'àmbit internacional. L'ingrés d'Andorra en l'ONU, el 28 de juliol de 1993, va permetre per primera vegada en la història l'ús del català en una assemblea d'aquesta organització. També Andorra va portar per primera vegada la llengua catalana al Festival de la Cançó d'Eurovisió el 2004 amb Marta Roure i la cançó «Jugarem a estimar-nos».

Homilies d'Organyà

El text literari més
antic en català.
(segles XII - XIII)

Punt de llibre

Amics de les
Homilies d'Organyà

Monòlit de les Homilies d'Organyà

**Obra original de:
Ramon Maria Jounou Llanas**

Un espai a casa nostra per a les Homilies d'Organyà

Monòlit a les Homilies d'Organyà

Obra original de:
Ramon Maria Jounou Llanas

INTENCIONALITAT:

- marcar el punt d'un camí, físic i real
- i d'un camí en el món, en la història d'un país: catalunya
- situar al món un fet rellevant de la història de llengua d'aquest país
- verticalitat: surt de la terra i s'enlaira
- hieratisme del tòtem tribal
- marca, posició, fita del camí

ELEMENTS:

base: rodona
una llengua del **món**

llibre: país, les quatre barres, **catalunya**, nació, història

punt de llibre: moment puntual, toc de rauxa al llibre etern del seny (**Homilies d'Organyà**)

(tot plegat, si el pressupost ho mana, el conjunt també funcionaria sense la base)

MATERIALS:

planxa de ferro rovellat:
mineral, de la terra, nació, continent, espai físic, **matèria**

acer inoxidable:
manufatura, procés, elaboració, intervenció, **esperit**

MIDES:

com a marca o fita no calen dimensions grans, ha de ser un element prop de terra, per sota de la línia de visió de l'home, ha de ser però contundent, no és una marca qualsevol, ha de tenir la dignitat d'un tòtem, és un símbol d'un país, d'una llengua, ens situa al món, recorda un lloc/punt clau de la història de la nostra llengua, de la nostra supervivència com a país.

les mides són un joc de proporcions basades en el número 7, a part dels elements simbòlics i de valor que pugui tenir, les proporcions funcionen a nivell estètic i hi ha set territoris diferenciats de parla catalana.

TEXTOS:

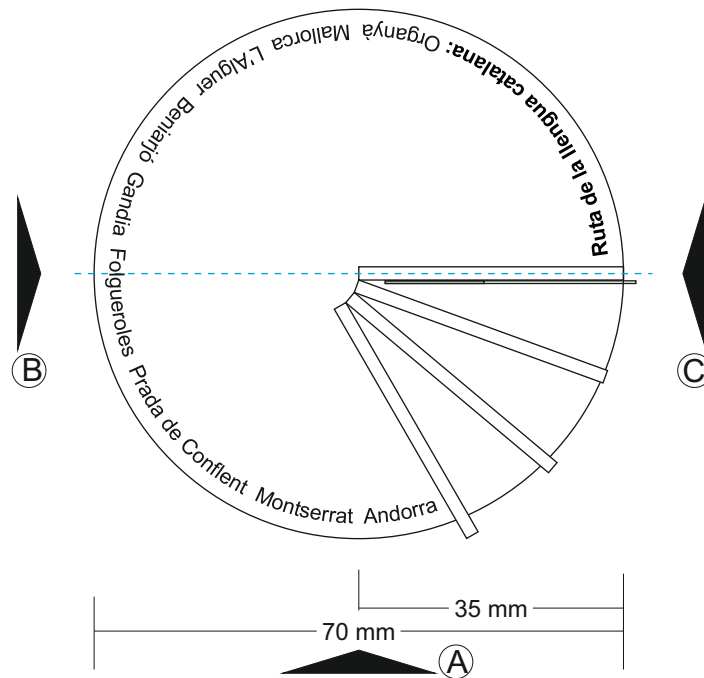
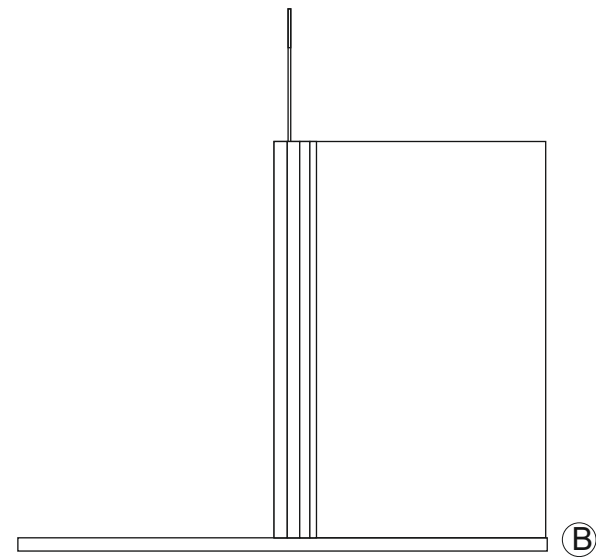
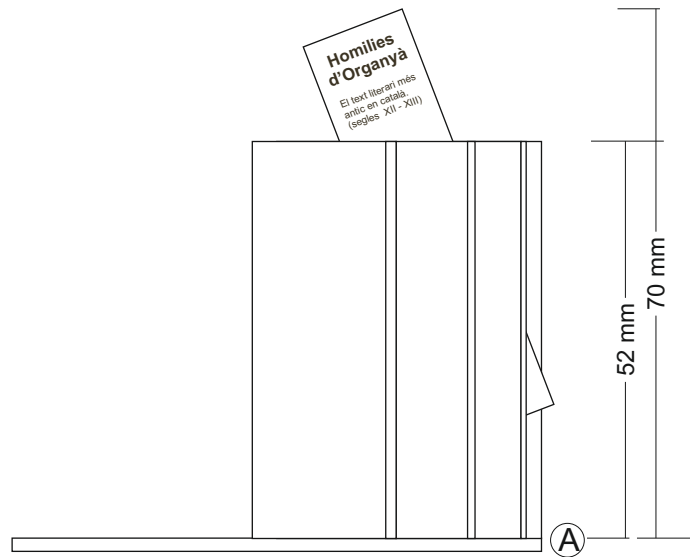
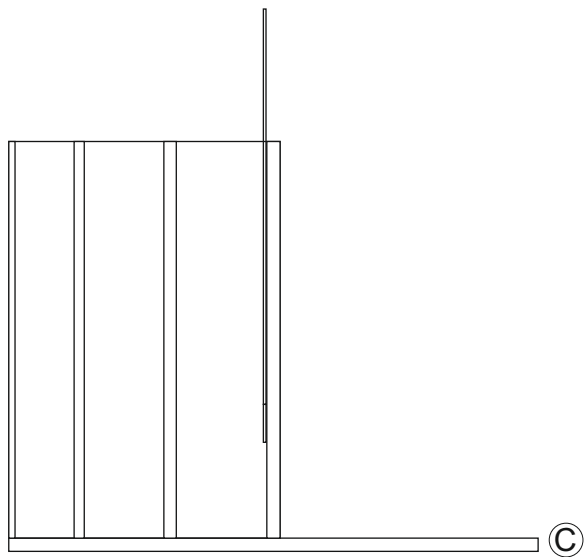
a la base:

Ruta de ta llengua catalana

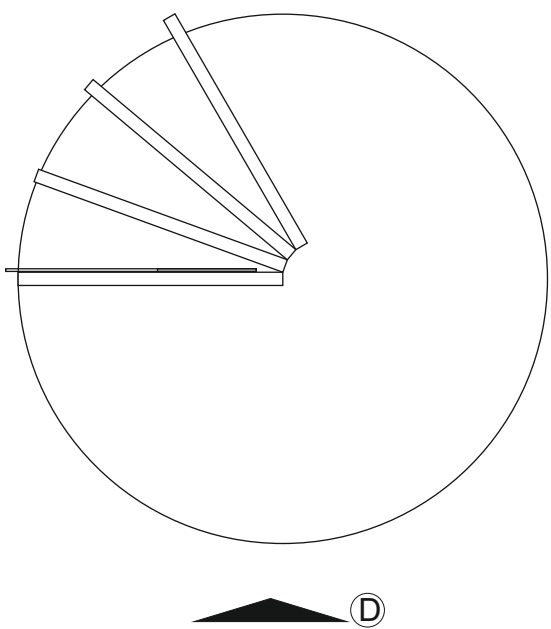
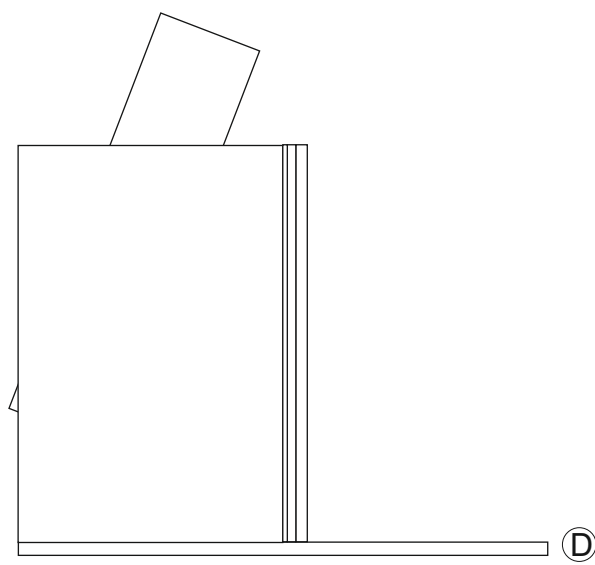
Organyà
Palma
L'Alguer
Beniarjó - Gandia
Folgueroles
Prada de Conflent
Montserrat
Andorra

(si per qüestions de pressupost es prescindís de la base, aquests textos podrien passar a la portada o contraportada del "llibre")

Al punt de llibre:
grafisme extret de les homilies d'Organyà i el text: Homilies d'Organyà 1080/1085

Escala 1/20

Escala 1/20

la buca de l'organ

Homilies d'Organyà

El text literari més antic en
català. (segles. XII - XIII)

LES HOMILIES D'ORGANYÀ

Per Josep Maria Ballarín i Monset

Senyors,

Ves que, bona gent, us saludo talment com l'autor de les homilies. Potser ho feia perquè se l'escoltava algú de castell, tanmateix esqueia a tothom, des del senyor amb tocs feudals fins l'asservit a la terra. Tot eren batejats, tots eren senyors. Tots eren fill d'una Verge, aconduïts al paradís.

Mossèn Josep M. Ballarín

Els entesos les han datades cap al 1204. En temps del rei Pere el Catòlic, sant Francesc d'Assís tenia vint-i-quatre anys, al cap d'uns sis, ell arrencava els seus captaires i sant Domènec els seus frares predicadors. Al comtat de Barcelona i al regne d'Aragó ja no hi havia moros. Però, a banda i banda dels Pirineus s'hi escalfava la bullidosa dels càtars amb els catòlics a tants a tants de matadegolla. A les homilies d'Organyà ni en surt traça de guerres, són pau.

Durant un temps, eren tingudes pel primer verol escrit en català. Ara els entesos s'hi encaborien. Tant se val. Són tan planeres, tenen tant de regust de terra, tant quietes com una gorga del Segre, que no tenen temps. Ho dic fins i tot amb un punt de recança. Tant de bo els capellans d'avui dia, folrats de bíbliques, aconseguissin aquesta prosa lliscant de la parla viva del poble que la balla entre l'església i la taverna.

Us semblarà balder, però deixeu-me fer una passada a cada una de les homilies. I que em perdonin els qui se les saben de tot cor.

Potser per començar a posar-s'hi, cal entendre l'enfilall en el temps litúrgic. Han deixat enrere l'estrella dels reis i van acostant-se als diumenges de penitència que fan la quaresma.

La primera (1) no és ben bé una homilia, més aviat és un sermó que no té l'evangeli per arbotant, ho fa des de la segona carta als Corintis, on Sant Pau s'enfila en aquell himne a la caritat. Sense caritat, ni els savis més savis, ni el banastra més banastra, no són res. Són com aquell que ni sent tocar les campanes quan repiquen a missa.

La segona (2) si que és una homilia. És toca una de tan sabuda com la paràbola del sembrador. Qui fa malbé les llavors és el dimoni aprofitant-se de la feblesa humana. En aquells dies, el dimoni era una presència sabuda i patida. En tornaré a parlar. Dit de passada, és l'únic sermó on, ficat entre els mots, tracta d'estimats germans a la gent.

La tercera (3) ja va pel dret a la quaresma, albirant la Pasqua. El Senyor, fill de Verge, pujant cap a Jerusalem els anuncia la passió i la resurrecció. Els deixebles no l'entenen. No s'hi allarga, de cop tomba cap el cec de Jericó, imatge del pecador que sortirà de la ceguera amb les penitències quaresmals, oració, dejuni, almoines, ofrenes, vetlles, romeries, bones obres. Hi afegeix l'ofici diví; em temo que aquells cristians glopejaven psalms de tant en tant, sense entendre'ls, però amb les primeres cadences gregorianes. En aquelles, la quaresma era de debò, un exercici d'ascètica per vèncer els desigs carnals.

Com la primera, **la quarta (4)** homilia és més aviat un sermó per a gent que sortiria del temple amb el front marcat amb cendra dels penitents havent escoltat el *convertiu-vos a mi*, la crida del Senyor dita dolçament. Parla a gent de casa o castell i no s'està de fer-se-les amb sant Agustí i dant Gregori.

I ja som a quaresma, no gensmenys que amb les temptacions del dimoni. Comença tallant. Jesús és veritable Déu i veritable Home. Ha acceptat de ser temptat perquè nosaltres n'aprenuem d'Ell. I vet ací la humilitat del Senyor Déu, podria anorrear el diable i no ho fa. Toca el pecat d'Adam, golafre., Vanitós de glòria i avariciós volent ser un Déu. Les acaba altre cop amb el dejuni i les penitències.

La darrera és el segon diumenge de quaresma, Jesús a anat a l'altra banda del mar a terres de Tir i de Sidó. Ací i per únic cop, s'engarrista a les al·legories Tir simbolitza les tribulacions i Sidó la humilitat templada pel dimoni. L'autor torna al camí pla. Trobada la dona cananea que té una filla endimoniada demanant el miracle a Jesús. La dona és l'església i la filla endimoniada els pagans convertits més tard pels apòstols escampats per tot el món.

No sabem com l'autor se les engiponaria amb el dimoni mut del tercer diumenge de quaresma.

M'he allargat massa, perdoneu-me, però el to de les homilies se m'ha endut.

Quant a l'autor, confesso que en el text enviat a Organyà vaig espifiar-la, amb les presses d'enllestir no sabia que Organyà, en aquell temps, era una col·legiata de monjos agustins, com una catedral amb canonges però sense bisbe.

I vet ací que no tinc més remei que fer una reculada fins al segle cinquè, per atrapar-hi sant Agustí. Ja bisbe d'Hipona, en va fer una que, malauradament no farà cap bisbe dels d'avui. Tenia els que en diríem seminaristes ficats al cap, ell en tenia cura directe. Endemés s'havia voltat, a casa mateix, d'una colla de capellans amb una regla de monjos escrita per ell. D'ací vénen els canonges d'avui.

Cap a mitjans del segle XII, un sant que, no gensmenys, es deia Rufus, va fundar l'ordre dels canonges regulars de sant Agustí, seguint la regla d'aquest. Eren monjos, no pas com els Benets tancats al monestir, sortien a predicar.

Es van escampar per casa. Al meu bisbat hi tenim Cardona, Sant Jaume de Frontanyà i Solsona. Entre els de l'Urgell, hi havia Organyà. És gairebé segur que les homilies foren escrites per un monjo predicador. Perquè aprofitessin als rectors dels voltants. Les homilies són un sermonari per capellans del tronxo.

L'autor no està de llatínorums, però a quatre dies de Ricard Cor de Lleó, no n'ha après de les croades. Diu que la de les Oliveres és la muntanya més alta de Judea i que Tir i Sidó són a l'altra banda del mar. I a més si és cert que som al 1204, aquestes terres brunzien de càtars. Ni en parla de rebot, potser només quant diu, tallant, que Jesús és veritable Déu i veritable Home.

Pel tirat dels sermons, gairebé ni cal preguntar-se a qui volia predicar l'autor.

No ho feia a monjos, tampoc no ho feia a frares que potser encara no existien, tampoc anava per monges. Tampoc no les feia amb gent triada com les que avui dia en diem comunitats de base. Parlava a gent de parròquia, amb la universalitat pecadora d'una parròquia que accepta des del bon home i la dona santa fins a la dona de mala vida. Tots són batejats. Tots són en el sac de la misericòrdia de Déu, tots són església. Gràcies a Déu, ací no hi ha cap besllum de parlar a un estol d'elegits selectes entre la massa de batejats.

Sense cap rastre de saberut, aquell home era poble. Pel dret o per l'inrevés era de la raça dels rectors de poble, si li lleven els llatins, s'ho feia a peu pla com el meu rector. És una lliçó per a tants com avui volen engarristar-se a sàvies i bíbliques, fent-se un embolic que més d'una ànima cànida pot confondre l'economia de la salvació amb el banc de Sabadell.

Llegir les Homilies d'Organyà és veure aigua fresca del Segre, de riu naixent sota la pica pirinenca del seu nom. Tant de bo la capellanescia ens el prenguem per exemple.

Encara no he acabat. Paciència germans, que aquestes homilies m'han tocat tant de debò que no acabaria mai.

Posem-nos al dia d'avui.

En el dia d'avui ens estan entabotxant amb això de la memòria històrica. Per dir-ho de manera que no ofengui els qui en parlen ben engegats, s'aturen en les fetes de la nostra guerra civil discutint-se qui en va matar més, quan és molt senzill. Tant els d'una banda com de l'altra duen les mans ensangonades. A callar i perdonar.

Però aquest de la memòria històrica s'aturen a una sola feta de la nostra història, ni saben no volen saber que, allà segles, en una bella arraconada a vorals de riu, algú hi parlava del dimoni perquè creia en l'home. La persona humana, per a ell, només era un golafre afeblit, el mal li venia de fora, del dimoni. Ara no volem creure en dimonis i ens trobem amb el mal a dintre que ens corseca. Ja som a Freud.

No em podia deixar dels dimonis.

Però, tornant a la memòria històrica. Malden per esborrar el nostre passat cristià que ensacava santes i pecadors en una sola parròquia. A la Constitució d'Europa que, si no m'enganyo ha fet figa, posaven les arrels d'Europa a Grècia i Roma. Ben dit. Però, saltant-se mil anys, no deien res del cristianisme i ens hi ficaven la il·lustració. Vaja, Hem de fer més cabal de Voltaire que de sant Francesc d'Assís.

Tornant a casa, a la Renaixença. Aquest pegat de terra havia passat segles abaltit sense saber qui era i d'on venia. Es va desvetllar a cants de poetes, ben cert, però també ho feu descobrint la pròpia història, que no té res de res amb Don Pelayo i, en una època més daurada que no sembla va treure brots de grans reis, que Déu n'hi do més quan saps que, segles enrere, algú parlava planer de Déu, de Jesús, de la Verge, dels Sants.

I dels dimonis.

Com a les benaurades homilies d'Organyà.

[Aquest text ha estat reproduït en aquest dossier amb permís de l'autor.]

Les Homilies d'Organyà

Les Homilies d'Organyà són un dels documents literaris més antics escrits en català; per l'època i l'arcaisme d'escriptura, el seu llenguatge es troba entre el llatí vulgar i la llengua romanç del català. Es tracta del fragment d'un sermonari, sis sermons quaresmals, destinat a la predicació de l'evangeli, i és el sermonari més vell de tots els escrits en qualsevol de les llengües peninsulars. Segons els experts, les Homilies d'Organyà conservades es van escriure entre finals del segle XII i principis del XIII. El caràcter de la lletra és el propi de l'època de transició a l'art gòtic, i la qualitat del pergami, bastant gruixut i ordinari.

Certes particularitats del llenguatge fan pensar als erudits que aquest manuscrit és del temps del rei Pere I el Catòlic (que va regnar entre 1196 i 1213). El text és escrit en català, amb occitanismes; algunes paraules són poc conegudes en el català actual.

Les Homilies van ser descobertes pel Dr. Joaquim Miret i Sans, historiador i jurista, el setembre de l'any 1905, tot regirant en la rectoria d'Organyà els pergamins de l'arxiu de l'extingida col·legiata de Santa Maria.

Miret i Sans juntament amb Francesc Carreras Candi es proposava d'emprendre una història del comtat del Pallars.

Segons testimoni de Carreras van fer junts quatre excursions pels pobles de la comarca a fi de recollir dades pel seu estudi.

Miret va obtenir una autorització del bisbat d'Urgell perquè els rectors de les parròquies visitades els facilitessin l'accés al seu fons històric.

Ens consta que Miret es va presentar a la parròquia d'Organyà l'1 de setembre del 1905. Ell mateix relata que acompanyat per la seva germana i una altra parenta, aquell dia, des de la Seu **"salimos en tartana particular, que cuesta por tres asientos y equipaje 10 pesetas, a las 5 y media de la mañana y llegamos a Organyà a las 8, hospedándonos en la Fonda de can Casaca. Visitamos el párroco o ecónomo D. Buenaventura Riba y Dallarés, andorrano. Inspeccionamos los numerosos pergaminos del archivo de la antigua colegiata, en los que abundan los de la familia señorial de Caboet. Saco fotografías de la iglesia y calles del pueblo rodeado de un gran gentío..."** però no ens diu què hi va trobar. En canvi en ocasió de publicar les Homilies diu que **"la troballa l'he feta en el darrer mes de setembre.... Regirant a la rectoria d'Organyà (província de Lleida) els pergamins de l'arxiu d'aquella extingida col·legiata que fou fundada pels senyors de Caboet en el segle X o principis de l'XI ... va sortir un petit quadern de pergami de tres fulles doblades per la meitat o sien 6 folis"**.

Miret es devia interessar i molt per aquest "quadernet" perquè mossèn Riba el 6 d'octubre li escriu, segurament contestant una carta d'ell: **"cuando venga a Barcelona procuraré acordarme de traerle el cuaderno que vd desea"**. Efectivament, aquest petit quadern de pergami de tres fulls doblegats per la meitat, sis folis de 18 centímetres d'alt per 12,5 d'ample, eren les Homilies d'Organyà.

Els folis estan escrits per les dues cares, amb 23 ratlles d'escriptura en cada cara o plana, assenyalades fortament amb un punxó i amb una mitjana de 50 a 55 lletres cada ratlla. Ja més

endavant van ser trobats altres fulls que complementaven els primers, de manera que avui el manuscrit consta de 8 folis escrits per ambdues parts, amb un total de 16 planes.

Paral·lelament a la tasca de descobridor i d'editor, Miret va fer gestions perquè la Junta Municipal de Museus i Belles Arts s'interessés en l'adquisició del manuscrit. La Junta va oferir a mossèn Riba 85 pessetes per la compra i ell els diu: **"aun cuando me parece poca la cantidad de 85 pesetas por aquel manuscrito catalán, no obstante se lo cedo a V. por dicha cantidad, en primer lugar porque su valor es muy relativo y luego porque tengo interés en que el documento de referencia se quede en poder de Vds."**

El manuscrit va passar com totes les peces artístiques i bibliogràfiques de la Junta, al Museu del Parc de la Ciutadella.

El 1913 l'IEC l'adquiria a aquest Museu del Parc per a donar-lo a la Biblioteca de Catalunya recentment fundada. No el va pagar amb diners sinó que el va adquirir "en virtut d'una permuta feta amb el Museu del Parc al qual es van cedir alguns objectes personals de Verdaguer propietat de l'Institut".

És digne de tenir en compte que uns objectes personals del poeta més rellevant de la Renaixença servissin per enriquir el fons de la nostra biblioteca nacional amb un dels pocs testimonis que han sobreviscut dels primers passos de l'idioma.

Així doncs, i gràcies a Miret i Sans, el text original es troba a la Biblioteca de Catalunya, mentre que a Organyà se n'exposa una reproducció exacta.

Organyà vol construir un far com a monument perquè vol utilitzar la llum per mantenir viu el record de les Homilies d'Organyà 800 anys després que fossin escrites. De fet, els vuit segles del primer text que es coneix en català es van celebrar l'any 2004, i d'allà va sortir la idea de construir un monument que permanentment recordés la data fundacional de la llengua catalana. La intenció és que el far s'instal·li al campanar de l'església de Santa Maria d'Organyà, on s'hi dipositarà terra de cadascun dels Països de parla catalana.

Com a curiositat d'aquestes Homilies, van ser recordades pel poeta valencià Vicent Andrés Estellés en el sisè llibre de la seva obra completa, amb el títol "Homilies d'Organyà" (1981).

Diferents transcripcions del text han estat publicades per Miret i Sans, Antoni Griera, Maurice Molho, Joan Coromines, Armand Puig, Amadeu Soberanas... El manuscrit original es pot consultar digitalitzat i en edicions facsimilars.

Aquest document emblemàtic descobert per Joaquim Miret i Sans té el lloc d'honor màxim entre els manuscrits de la Biblioteca de Catalunya.

Ja el dia de la inauguració solemne de la Biblioteca de Catalunya, 28 de maig de 1914, **"...els nombrosos convidats es van poder passejar pels locals de la nova Biblioteca i admirar la decoració de les diferents sales. Va interessar especialment l'exposició de les joies bibliogràfiques, impreses i manuscrites, adquirides per la Biblioteca des de 1907, que s'havia muntat a la Sala Blava. La mostra volia presentar alguns documents que assenyalen fites decisives en l'evolució de la llengua i la literatura catalanes, des dels pergamins del segle XI, en els quals comença a precisar-se la nostra llengua, ...fins als originals de Jacint Verdaguer, en plena renaixença de l'idioma."**

En primer lloc hi havia el pergamí dels Greuges d'en Guitart Isarn, senyor de Caboet,... Al seu costat, el més antic text literari conservat en català, les Homilies d'Organyà..." així ho llegim a la crònica del dia de la inauguració.

Però la datació de la nostra llengua, els primers textos on apareixen paraules catalanes, no són precisament textos literaris.

Josep Moran i Joan Anton Rabella han publicat un article molt interessant sobre aquest tema que es troba a internet amb el títol:

Els primers textos en català : Textos anteriors a les Homilies d'Organyà.

I ens diuen que, des que Miret i Sans cap al 1905 va proclamar que les Homilies, probablement escrites a principis del segle XIII era el text en català literari més antic, varen quedar qualificades com a tals. Van adquirir la fama de ser el primer document conegut escrit en català.

Més tard, com veurem, s'han descobert altres documents, curiosament procedents també d'Organyà, anteriors a les famoses homilies.

Totes les llengües romàniques van néixer entre els segles VII i VIII de l'evolució del llatí vulgar, però no s'escriuen, perquè el llatí, après a les escoles, continuava essent l'única llengua escrita. Les llengües vulgars derivades del llatí es parlaven però no s'escriuen. De tota manera en els documents escrits en llatí a partir d'aquesta època, segles VII-VIII, hi podem trobar traces de les noves llengües parlades.

El fet que disposem de documentació del període dels orígens de la llengua ha comportat que sovint s'hagi considerat, exageradament i de manera més o menys implícita, l'aparició d'un primer text en una llengua determinada com si fos la seva partida de naixement i, com a conseqüència, que s'hagin "sacralitzat" aquests primers textos.

En català la qüestió s'ha complicat a més pel fet que tradicionalment s'ha confós bastant, sobretot en el període arcaic de la llengua, la història de la llengua amb la història de la literatura, de manera que, a manca de poesia, s'ha valorat més els textos considerats "literaris" en prosa. Quan el 1905, Joaquim Miret i Sans va publicar les Homilies, les va considerar com ***"el més antic text literari en català"***, encara que el seu contingut "literari", és a dir, estètic, sigui discutible o, almenys, molt relatiu. I que no va tenir en compte els textos catalans anteriors, de caràcter feudal, pel fet que no se'ls atribuïa cap valor "literari".

S'ha seguit dient a manuals i enciclopèdies que "el primer text en prosa enterament català és un llibre d'homilies de l'església d'Organyà (diòcesi d' Urgell), de finals del segle XII o principis del XIII , sense tenir en compte els textos anteriors, considerats implícitament "no literaris".

En realitat, les primeres mostres de paraules catalanes escrites són del segle IX, encara escasses però ja ben característiques enmig de textos en llatí. Per exemple, el nom Palomera, del llatí Palumbaria, ja es troba en l'acta de consagració de la catedral d'Urgell, redactada al darrer terç del segle IX. I en aquest sentit, com va posar en relleu Joan Bastardas, cal assenyalar la importància d'un document de l'any 1034 provinent precisament d'Organyà i publicat per J. Miret i Sans, en què, enmig d'un text llatí, apareixen en català el nom de set arbres fruiters: ***"morsers et oliver et noguer et pomer et amendolers et pruners et figuers"***.

D'altra banda, si a nosaltres no ens ha arribat cap text escrit del segle X en català, això no vol dir que no hagi existit, sinó simplement que no s'ha conservat. Però sabem que n'hi hagué si més no un d'aquest període perquè l'erudit il·lustrat, Jaume Villanueva 1765-1824, reproduïx d'un manuscrit científic de Ripoll del segle VIII, perdut al segle XIX, aquests mots escrits en el marge d'un document: ***Magister meus no vol que me mires, novell***; és, doncs, la primera frase de què tenim notícia escrita expressament en català. I és del segle X.

Però durant el segle XI apareixen progressivament mots i expressions en català en textos de caràcter feudal escrits en un llatí deficient, i al final d'aquest segle ja trobem documents feudals escrits totalment en català, que provenen precisament de l'àrea antiga del bisbat d'Urgell, que és on es va aplicar més aviat el català en l'escriptura, segons les mostres que en tenim. Ens referim concretament als Greuges de Guitard Isarn, senyor de Caboet, document escrit entre 1080 i 1095, provinent també d'Organyà i publicat així mateix per J. Miret i Sans.

Aquest document, els Greuges, sens dubte no s'ha valorat com es mereix en la seva localitat d'origen, malgrat que modernament se n'ha fet una nova edició amb un estudi lingüístic a càrrec de Joan Anton Rabella, "***Greuges de Guitard Isarn, senyor de Caboet (1080-1095)***", i també el ***Jurament de Pau i Treva del comte Pere Ramon de Pallars Jussà al bisbe d'Urgell***, redactat probablement el 1098.

Dels Greuges en parlaré més endavant com a document que es conserva a la Biblioteca de Catalunya i que el qualifiquem com una de les més grans joies de la corona.

Arribats al segle XII, continua la redacció en català de documents de caràcter feudal, entre els quals podem assenyalar com a més representatius altres Greuges: els ***Greuges dels homes de Sant Pere de Graudescales*** i els ***Greuges dels Homes d'Hostafrancs de Sió***, que també procedeixen de l'àrea del bisbat d'Urgell. Fora d'aquesta zona, tenim el ***Capbreu de Castellbisbal***, de l'any 1189, corresponent a la diòcesi de Barcelona.

Però la producció de textos en català en el segle XII, sempre en prosa, ja no es limita als documents de caràcter feudal. En aquest segle apareixen també les primeres traduccions o adaptacions d'origen jurídic, concretament del ***Liber iudiciorum*** (Llibre dels Judicis o Llibre Jutge), codi d'origen visigòtic redactat en llatí que els monarques carolingis van mantenir després de la Reconquesta. El cas és que aquest ha figurat, i figura encara, en molts manuals d'història de la llengua catalana com el primer document, literari o no, escrit en català, sense tenir en compte els documents anteriors a què m'he referit.

L'any 2000, Cebrià Baraut (nat al Vilar de Cabó, a la vora d'Organyà) va publicar una altra versió catalana del mateix *Liber iudiciorum*, que es conserva a la Seu d'Urgell.

Aquesta versió, es pot situar en la primera meitat del segle XII, i posseeix un interès lingüístic gran, tant pels arcaïsmes que presenta, com per l'esforç que demostra l'adaptar al català una prosa llatina de caràcter savi.

I passem als documents del XIII.

Del començament del segle XIII són les famoses Homilies d'Organyà, encara que es tracta probablement de la còpia d'un text anterior que devia ésser escrit al final del segle XII. Aquestes homilies, des que foren descobertes per J. Miret i Sans, han estat més mitificades que no pas estudiades.

Malgrat la manca d'estudis aprofundits, hi ha hagut **teories de tota mena** fins al punt que algú va deixar anar que eren d'origen càtar, i, com si fos un fet provat, aquesta hipòtesi la trobem a un manual d'història de l'Església catòlica.

El que sembla més evident, però, és que aquest text català que coneixem sigui una traducció de les homilies que els agustinians utilitzaven per a les seves prèdiques en llengua col·loquial.

En el món eclesiàstic el llatí era i ho va ser durant molt de temps, la llengua de la litúrgia i de les ciències eclesiàstiques, però usaven la llengua del poble en el servei pastoral, particularment en la predicació.

Es van començar a recollir per escrit les homilies en vulgar a partir del segle XII; de la mateixa manera s'havia fet durant segles amb les homilies en llatí. Aquests reculls ajudaven els predicadors a millorar els sermons i els facilitaven la predicació. Sabem que la canònica regular agustiniana de Sant Ruf d'Avinyó que regentava Organyà i Tortosa va fer aplecs d'homilies en vulgar que els va distribuir per les terres catalanes a finals del XII i principis del XIII.

A Tortosa es conserva un d'aquests aplecs en provençal amb fragments catalanitzats i el seu estudi i comparació amb les homilies d'Organyà ha portat a la conclusió que en l'àmbit del bisbat d'Urgell, probablement un d'aquests aplecs va ser traduït al català i una mostra són les homilies d'Organyà.

Això explica precisament els occitanismes que presenten les Homilies d'Organyà.

Recentment, i seguint el corrent de mitificació de les Homilies d'Organyà, que ja semblava superat, ha aparegut un estudi d'Armand Puig, en què s'exposen diverses hipòtesis encaminades a realçar-ne l'originalitat i la importància. De fet pretén obviar que es tracta d'una traducció però no cal. La importància històricament i lingüística ja la tenen, si més no la importància de ser una de les traduccions més primerenques entre llengües romàniques i el primer text escrit literari conegut en català.

Però repassem les tres hipòtesis d'Armand Puig i les "respostes" de Joan Anton Rabella i Josep Moran:

Una d'aquestes hipòtesis és la que considera que es tracta de sermons savis i no pas dirigits al poble fidel. El fet que algunes homilies siguin encapçalades amb el tractament de "senyor" faria pensar a Armand Puig que eren sermons destinats a la predicació interna dels canon1ges. Però les homilies de Tortosa, que són destinades explícitament a un auditori popular, tenen el mateix tractament. De vegades fins i tot sant Vicent Ferrer es dirigia als fidels tractant-los de "senyors" en els seus sermons.

La segona hipòtesi és que no són una traducció de sermons en provençal. No es qüestiona la homilia del Dimecres de Cendra perquè és una traducció gairebé literal de la de Tortosa, però sí les altres. Creu que són fruit d'una **creació directa a partir de textos llatins**, sense tenir en compte que els occitanismes que presenten no es poden explicar si no partim d'un text occità previ.

La darrera hipòtesi d'Armand Puig és la que suposa que l'homilia 1a d'Organyà, en lloc de correspondre al diumenge de Quinquagèsima, com es venia considerant fins ara, podria a

referirse a la festivitat del Trasllat de sant Agustí, que se celebrava el 28 de febrer. Aquesta hipòtesi no és gens plausible, diuen els altres, entre altres motius perquè no es refereix gens al sant, com era normal en les homilies de caràcter hagiogràfic, però aquesta suposició és la que es pren com a base per establir la convenció d'acceptar l'any 1204 com l'any en què es van recollir i escriure aquestes homilies, considerades com el primer text literari escrit en llengua catalana que es conserva, i proposar de celebrar-ne els aniversaris prenent com a punt de partida l'any 1204.

Josep Moran i Joan Anton Rabella consideren que aquestes hipòtesis no tenen gens de fonament científic per les raons exposades, i que, més que no pas contribuir a la mitificació desmesurada d'aquests homilies, convindria d'aprofundir-ne l'estudi científic, sense prejudicis, començant per la realització d'un bon estudi lingüístic, que aplegui els que s'han fet fins ara, i sobretot les compari amb les tortosines, amb les quals estan relacionades ben estretament.

Això no vol dir que s'hagi de desmerèixer el valor de les Homilies d'Organyà, que és un text ben interessant en molts aspectes, sinó simplement de posar-les en el lloc que els pertoca dins el conjunt dels primers textos en llengua catalana.

Els Greuges de Guitart Isarn, senyor de Caboet

Amb motiu de l'obertura al públic de la Biblioteca de Catalunya el maig de 1914 ja els he explicat que es van exposar les peces i documents més importants que posseïa, adquirides en compres i donacions d'ençà de la creació l'any 1907. En una de les estances principals del Palau de la Generalitat on era ubicada aleshores la Biblioteca, apareixia davant dels ciutadans, per primera vegada, el manuscrit de les Homilies d'Organyà, adquirit l'any anterior a la Junta de Museus. Vora les Homilies s'exhibia també un pergami considerat el document bilingüe llatí/català més antic conservat fins el moment. Aquest pergami contenia els greuges que presentava el senyor de Caboet, Guitart Isarn contra els seus vassalls a finals del segle XI. L'havia trobat Joaquim Miret i Sans l'any 1905 a l'antiga col·legiata d'Organyà (Urgell), juntament amb aproximadament altres 500 pergamins, entre els quals les conegudes Homilies, i van ser donats pel propi Miret a l'Institut d'Estudis Catalans per tal que entressin a formar part de l'Arxiu de documents que s'estava reunint a la Biblioteca de Catalunya.

La fama de les Homilies d'Organyà i la seva conversió en un manuscrit emblemàtic, ha deixat en l'ombra el document dels **Greuges de Guitart** que té, en canvi, una gran importància tant per a la investigació de l'origen i formació del català com per als estudis sobre la Catalunya del segle XI, un temps en què els documents d'aquest tipus són ben rars.

El text dels Greuges ha estat força difós i estudiat, més entre els filòlegs que entre els historiadors. La seva transcripció s'ha publicat almenys tres vegades, la primera per Joaquim Miret i Sans poc després de la troballa, la segona, amb millor criteri paleogràfic, l'any 1965 per P. Russell-Gebbet que la incloïa en la selecció de textos lingüístics catalans d'època medieval i la tercera, recentment, editada per Joan Anton Rabella amb un bon estudi lingüístic.

Els Greuges de Guitart Isarn, no porten data, però Miret i Sans, d'una manera indiscutible, situava la confecció del document entre els anys 1080 i 1095. Es basava en l'anàlisi dels noms dels personatges que hi figuren, personatges que Miret coneixia bé gràcies als nombrosos documents d'Organyà que va estudiar.

Són escrits en català en les seves tres quartes parts, per no dir més. De fet, la part llatina del document és tan insignificant que es podria considerar pràcticament el document escrit en català més antic conegut, anterior en més de 100 anys a les Homilies.

Diu Miret i Sans sobre els Greuges:

"Per altra part, no tractant-se d'un jurament ni d'un reconeixement de feus -documents que eren fins avui els únics que contenien frases en llengua vulgar - sinó que és molt més important i relata diversos fets concrets, aquest acte es decanta del formulari habitual i conté un gran nombre de locucions noves i de formes interessants que no hauríem trobat en català en peces autèntiques del segle XI."

Segons Miret i Sans, aquest document prova de forma definitiva que la nostra llengua vulgar no sols ja era totalment formada en la segona meitat del segle XI, sinó que des d'aleshores no ha patit d'alteracions essencials, convertint-se així en la llengua que més ha conservat les formes primitives d'entre les llengües llatines. La conjugació catalana així mateix era ja completament fixada, cosa que es pot veure clarament per la utilització en aquest text de diferents temps verbals.

Si els Greuges de Guitart són un document fonamental per al coneixement del naixement de la nostra llengua, també tenen un gran valor històric perquè relaten fets significatius que van tenir lloc a les terres pirinenques en la segona meitat del segle XI. Catalunya va experimentar en aquesta època un seguit de canvis socials que van afectar les relacions entre els homes i van modificar la propietat de la terra. En aquests anys de bonança econòmica i creixement demogràfic, el feudalisme va arrelar a la Catalunya Vella, començant per les petites valls pirinenques. Allà naixia una nova aristocràcia rapinyaire lligada als castells i a les bandes de guerrers a cavall: els castlans i els cabalers. Aquesta aristocràcia afermava el seu poder i imposava les relacions de domini damunt de pagesos i petits propietaris aloers que fins llavors havien gaudit de llibertat.

Aquests senyors posaven noves obligacions i càrregues sobre els humils de tal manera que bona part de la pagesia lliure anava perdent la propietat de les seves terres. Aquestes terres els eren retornades i després gravades amb pagaments proporcionals a les collites i sovint amb l'obligació del pagès de residir en el seu tros. Així els pagesos aloers es transformaven en pagesos de remença.

La família de Caboet, una de les més poderoses del país, posseïa en el segle XI amplis territoris distribuïts al voltant d'Urgell, limitats a l'oest per la serra de Boumort i per la d'Odén a l'est, avançant profundament cap al Solsonès. El nucli original del seu patrimoni, però, era a la zona impenetrable dels massissos que separen les valls d'Andorra del Pallars superior, terres situades a alçades d'entre 1200 i 2000 metres, des d'on havien anat guanyant terreny cap a les terres baixes. La Vall de Cabó donava nom a la seva senyoria que exercien en nom del bisbe d'Urgell. En el document anomenat dels **Greuges**, el senyor de Caboet, Guitart Isarn, relaciona les vexacions que ha suportat dels seus vassalls, castlans de Cabó. Comença amb l'expressió llatina: **"Hec est memoria de ipsas rancuras que abet domnus Guitardus Isarnus, sennior Caputense"**. Les **"rancures"** eren els actes escrits pels quals un senyor demanava la reparació dels perjudicis causats per l'incompliment dels pactes feudals.

La manera de fer entendre bé les seves queixes i reclamacions és no utilitzant el llatí protocol·lari sinó la llengua comuna i per això les escriu en català. Inicia el document en llatí, amb la forma de costum, però segueix en la llengua vulgar perquè vol que l'entenguin amb claredat.

La fórmula son rancorós o "rancur-me'n", utilitzada de manera repetitiva per Guitart Isarn, amb la qual va desgranant al llarg del document els greuges i malvestats que li han fet, dona lloc a un text gairebé literari que és al mateix temps simptomàtic dels canvis que transformaven la Catalunya del segle XI amb la consolidació de la nova aristocràcia, representada en el document pels Arnall pare i fills, i l'increment de la violència, la inseguretat i la dependència pagesa fins a extrems mai vistos.

L'antiga noblesa, representada en el document per Guitart Isarn, no va tenir més remei que fer lloc als nous, a costa, però, de l'extrema explotació del treball camperol.

Els motius adduïts per Guitart Isarn contra Guillem Arnall i els seus fills Guillem Arnall i Mir Arnall, amb els quals no era la primera vegada que s'enfrontava, eren la violació dels pactes vassallàtics concretats en els insults rebuts per ell i la seva esposa, el menyspreu a la seva esposa, l'establiment de pactes amb altres senyors sense el seu consentiment, el desacatament de judicis, els robatoris (Rancur-me del bou de Oliba d'Ares e no li vol redre. Rancur-me de la vaca de Guilelm Oler, no la vol redre.), el cobrament de rendes i serveis que no els corresponien, l'elecció de batlles sense llicència del seu senyor, les violències i la manca de l'assistència obligada al senyor (Rancur-me'n de la cavalleria de Mir Guilabert qui no m-és servida).

Conclou el document dels Greuges confiant Guitart Isarn la seguretat de la seva esposa i del seu fill als seus homes i als seus batlles per tal que els protegeixin quan ell no hi sigui, tant en plets com en guerra, fins que llur dret els serà reconegut.

És, per tant, un document molt ric en vocabulari corrent, fidel reflex del llenguatge habitual, el català incipient i ben viu.

D'acord amb l'opinió dels experts, no crec que determinar quin és el text més antic conservat en una llengua, en aquest cas el català, sigui l'aspecte principal de l'estudi dels documents dels orígens.

Partim d'una documentació fragmentària i, a més, encara podria aparèixer algun text anterior.

El procés d'aparició de les llengües romàniques a l'escriptura és progressiu per la qual cosa ja podríem considerar com a primer text en català el que conté uns trets característics d'aquesta llengua malgrat que el text fos majoritàriament amb paraules llatines.

Conservem un conjunt de documents on conviuen el llatí i el català i es fa difícil establir quin tant per cent és necessari per considerar-los llatins o catalans.

Els Greuges, però, són clarament escrits en català i haurien de merèixer una valoració més gran dins la història de la llengua. Haurien de compartir protagonisme amb les Homilies d'Organyà.

Per acabar, cal destacar que el conjunt de documents dels segles XI i XII escrits en català o

amb expressions catalanes que guarda la Biblioteca de Catalunya, és extremadament interessant.

El pergami dels Greuges de Guitart Isarn i les Homilies d'Organyà són dels més importants, i tot el conjunt fa que la Biblioteca de Catalunya sigui considerada un centre d'excepció per a l'estudi dels orígens de la llengua catalana.

Maria Dolors Lamarca i Morell
Exdirectora de la Biblioteca de Catalunya

Informació recollida de la bibliografia publicada per Amadeu Soberanas, Andreu Rossinyol, Josep Moran, Joan Anton Rabella, Joan Bastardas i de la doctora Reis Fontanals, arxivera de la Biblioteca de Catalunya.

[Aquest text ha estat reproduït en aquest dossier amb permís de la seva autora.]

terres doltra mar. per que el sa proxmaue ala passio. qe deuje rede
en iherusalem. tot perzo qels falses. judeus nol anasen cercar en altra
terra. Ja ueng el enles ciutatz qj son enriba demar. qj son
molt fortz siqels filis disrel anc noles pogren pendre. per
forza. Aicestas .iiias. ciutatz apela om perso nom. la
una tirus elaltra Sidon. Aqestad qe om apela tirus. Sg.
las tribulacions daqest segle. Elaltra. qe.o. a. si
don. significa. lo poble qj ans del auenjment de. i xrist. menaua
diable amort. Mas ia ueng una femna qj era enaqela
terra. e auja una fila qj auja mal de demonijs rela audi
dir qe. n. s. ere enaqela tera. T exi desa tera tana cer
car lo seignor per zo qe garis safila. E ia ueng la. femna. enaqela
tera etroba lo seinor trastot poderos. eclamali merce. e
dix. filij. dauid. mjsereere. mej. O seiner fil dela uerge. merce aies demj
S. per aqesta femna deuem entendre. sancta eclesia. qj ere mor
ta entre lamala gent. & enaixi. com aqesta. f. dementre
qefo ensa terra no clamaua merce adeu. Tot exament aqeles
males gentz dementre qe adorauen les. Ydoles. eforen descreeents
no clamaren merce adeu. Donces. S. aqesta. femna. gran
fe ag. per qe qan safila no mena ecrezeg qe desola za para
ula. de. n. s. garia sa fila. Molt gran saujeza ag
absi. aizela femna. per qe qar enpersona dom conog deu zo es qe
ujt la umanjtad. e credeg la diujntad. & encara si dix

terres doltra mar. per qe el sa proxmaue ala passio. qe deuje rede
en iherusalem. tot perzo qels falses. judeus nol anasen cercar en altra
terra. Ja ueng el enles ciutatz qj son enriba demar. qj son
molt fortz siqels filis disrel anc noles pogren pendre. per
forza. Aicestas .iiias. ciutatz apela om perso nom. la
una tirus elaltra Sidon. Aqestad qe om apela tirus. Sg.
las tribulacions daqest segle. Elaltra. qe.o. a. si
don. significa. lo poble qj ans del auenjment de. i xrist. menaua
diable amort. Mas ia ueng una femna qj era enaqela
terra. e auja una fila qj auja mal de demonijs rela audi
dir qe. n. s. ere enaqela tera. T exi desa tera tana cer
car lo seignor per zo qe garis safila. E ia ueng la. f. enaqela
tera etroba lo seinor trastot poderos. eclamali merce. e
dix. filij. dauid. mjsereere. mej. O seiner fil dela uerge. merce aies demj
S. per aqesta femna deuem entendre. sancta eclesia. qj ere mor
ta entre lamala gent. & enaixi. com aqesta. f. dementre
qefo ensa terra no clamaua merce adeu. Tot exament aqeles
males gentz dementre qe adorauen les. Ydoles. eforen descreeents
no clamaren merce adeu. Donces. S. aqesta. femna. gran
fe ag. per qe qan safila no mena ecrezeg qe desola za para
ula. de. n. s. garia sa fila. Molt gran saujeza ag
absi. aizela femna. per qe qar enpersona dom conog deu zo es qe
ujt la umanjtad. e credeg la diujntad. & encara si dix

Text del foli 7v de les Homilies d'Organyà

(Versió adaptada al català modern de Jordi Bruguera)

per les terres d'ultramar. Perquè ell s'aproximava a la Passió que havia de retre a Jerusalem -tot per tal que els falsos jueus no l'anessin a cercar en altra terra-, ja vingué ell a les ciutats que són a la riba de mar, que són molt fortes, talment que els fills d'Israel mai no les pogueren prendre per força. Aquestes dues ciutats les anomena hom pel seu nom, l'una Tirus i l'altra Sidon. Aquesta ciutat que hom anomena Tirus significa les tribulacions d'aquest segle; i l'altra, que hom anomena Sidon, significa el poble que abans de l'adveniment de Jesucrist el Diable menava a mort.

Però vingué una dona que era en aquella terra, i tenia una filla que tenia mal de dimonis, i ella sentí a dir que Nostre Senyor era en aquella terra, i sortí de la seva terra i anà a cercar el Senyor perquè guarís la seva filla. I vingué la dona en aquella terra i trobà el Senyor totpoderós i li clamà mercè i digué: Fili David, miserere mei. - Oh Senyor, fill de la Verge, tingues mercè de mi! Senyors, per aquesta dona hem d'entendre la Santa Església, que era morta entre la mala gent; i així com aquesta dona, mentre fou a la seva terra, no clamava mercè a Déu, ben igualment aquelles males gents, mentre adoraven els ídols i foren descreients, no clamaren mercè a Déu. Doncs, senyors, aquesta dona tingué gran fe; per això, quan anomenà la seva filla i cregué que només de la paraula de Nostre Senyor es guariria la seva filla, tingué molt gran saviesa amb si, aquella dona, perquè en persona d'home conegué Déu, això és, que veié la humanitat i cregué en la divinitat.

I encara digué

Ramon Maria Jounou Llanas

Manresa20-07-54

1968 1er. premi de dibuix a la "Campanya contra la fam" de Vic.

1971 Medalla de l'escola oficial d'arts i oficis de Vic.

1972 Mural tècnica mixta/ Residència depenent del Seminari Conciliar de Vic a Barcelona.
Imatge del Servei de Colònies d'Estiu del Bisbat de Vic.

1973 1er. premi escultura / jove a la II Biennal Nacional de Maig a Manresa

1973/1975 Estudis de Disseny Industrial i d'Interiors a l'Escola Massana de Barcelona.

1974 Menció especial a la III Biennal Nacional de Pintura Jove a Manresa.
Composició, disseny i il·lustracions núm.9 revista Xarxa de Manresa.

1975 Premi en dibuix a la III Biennal nacional d'Escultura i Dibuix de Manresa.
Imatge gràfica del "Congrés de Cultura Catalana" per a la comarca de Bages.

1975/1976 Disseny i confecció vitralls de l'església de la caserna de Berga.

1976/1978 Interiorista al taller de J. Soler Montferrer a Manresa.

1977 Cartell Concurs Caní Fira de l'Ascensió de Manresa.

1977/1984 Exposició permanent de dibuix i pintura en mostres col·lectives a les galeries Hisa a Manresa i Sitges.

Confecció aparadors de la botiga d'interiorisme Hisa de Manresa.

Col·laboracions puntuals a l'estudi d'interiorisme de J. Soler Montferrer a Manresa i Barcelona.

- 1982 1er. premi concurs de cartells de la festa major de Manresa
- 1983 Cartells, programa i anuncis premsa de la festa del Carnestoltes de Manresa
- 1983/1984 Il·lustracions i acudit setmanal a la "Gazeta de Manresa"
- 1984 Imatge Grup d'Animació Sotrac de Manresa
- 1985 Premis en dibuix i pintura al concurs de l'Associació de personal de la Caixa de Manresa
Projecte d'Imatge Grup d'Animació Setrill de Manresa
- 1986 Pintura mural al vestíbul de la Llar d'infants l'Espurna de Manresa
Cartells i programa de la festa major de Saldes
1er. premi de pintura al concurs de l'Associació de personal de la Caixa de Manresa.
Col·laboracions com a grafista a l'Impremta Orriols de Balsareny
- 1987 1er. premi al concurs de cartells de la festa major de Manresa
Il·lustracions al programa de la festa major de Balsareny
- 1988 Cartell i programa de la XIII Trobada de Bastoners a Prats de Lluçanès
1r. premi Imatge Gràfica de la campanya de promoció del comerç de la Cambra de Comerç de Manresa
- 1989/2010 Grafista i Interiorista a l'empresa Firma de Manresa
- 1990 Imatge gràfica, aplicacions, projecte escultòric i execució d'un monument en planxa de ferro a la plaça Europa de Manresa en commemoració de Manresa com a Ciutat Gegantera.
2on. premi al concurs de cartells de l'"Oreneta d'or Ciutat de Manresa Mostra de Dansa Folklorica"
Il·lustració per al restaurant "Els Traginers" de Balsareny
Portada programa de la festa major de Santa Maria d'Oló
- 1991 1er. premi concurs de cartells de la Festa Major de Manresa
Imatge i rètol exterior de la perfumeria Jània de Manresa / Cra. de Santpedor Imatge, anuncis premsa i rètol exterior croisanteria "Tot calent" de Manresa / C. Pompeu Fabra
- 1992 Imatge escola pública Puigberenguer de Manresa (logo més aplicacions)
Imatge farmàcia Fíguls de Sant Vicenç de Castellet (logo més aplicacions)
Felicitació Nadal Assoc. Personal de la Caixa
Imatge gràfica i projecte i execució de l'escenografia per a l'espectacle "Mens sana in corpore sano" de la companyia d'espectacles Teiatru de Manresa
- 1993 Estudi d'imatge, concepte i logo per a la Unió de Mutues Asseguradores Cartell XVII Fira d'artistes i artesans de Manresa
Imatge Firma/oficines a Manresa C/. Pompeu Fabra
Imatge gràfica i projecte i execució de l'escenografia per a "Viure del cuentu" de la companyia d'espectacles Teiatru de Manresa
Felicitació Nadal Assoc. Personal de la Caixa de Manresa
- 1993/2010 Creatiu al departament de Publicitat, Comunicació i Imatge Corporativa de Caixa de Manresa.
Gestor Imatge Corporativa al Gabinet de Comunicació de Caixa Manresa.
- 1994 Imatge del "Centre d'Orientació Psicològica" de Manresa / Passeig Pere III
(logo i aplicacions)
- 1995 2on. premi al concurs de cartells de l'"Oreneta d'or Ciutat de Manresa Mostra de Dansa Folklorica"
Imatge per al cicle de teatre "Antaviana " de Manresa (logo i aplicacions)
Felicitació Nadal Assoc. Personal de la Caixa de Manresa
Projecte macroescultòric presentat a l'Ajuntament de Manresa per instal·lar a la plaça dels Dolors de Manresa
Col·laboració en l'escenografia de la "Inocentada" de Manresa

- 1996 Escenografia per a l'espectacle infantil "Contes per telèfon"
Estudi d'imatge per a l'"Òptica d'Artés"
Premi al millor stand de l'Expobages de Manresa dissenyat per a Caixa de Manresa
- 1997 Imatge de l'"Associació per a la defensa de la natura al Cadí-Moixeró"
Imatge del "Centre de Teràpia Integral" a Manresa / C. Bruc (logo i aplicacions)
Disseny taulell vestíbul Sala d'exposicions de la Fundació Caixa de Manresa
Logo Escacs Catalonia Club de Manresa
- 1999 Imatge "Grup de Dol" de Manresa (logo més aplicacions)
Imatge de la "Fundació Independència i Progrés" (logo més aplicacions)
- 2000 Logo per a l'"Associació de la Misteriosa Llum" de Manresa
Imatge de "Firma Complements" de Manresa /C.Pompeu Fabra (logo més aplicacions)
Imatge de l'"Alioth - Parapent Bages Club" (logo i aplicacions)
- 2001 Accèssit a l'XI Premi de Dibuix i Gravat Joan Vilanova de Manresa
Premi al millor stand de l'Expobages de Manresa per a Caixa de Manresa
Logo i aplicacions de "Junyent Advocats" de Manresa
Logo Consorci Viari del Bages
- 2002 Participació en la setmana "Vivim l'art" del col·legi públic Puigberenguer de Manresa com a monitor en tallers d'escultura.
Logo Projectes Territorials del Bages S.A.
- 2004 Renovació imatge botiga de mobles Firma de Manresa, logo, adaptacions...Pintura mural 5 X 2 metres.
- 2005 Logo i aplicacions "Finques i Gestió Alta Segarra, S. L."
- 2011 1er. premi concurs de cartells de la Festa Major de Manresa

